

СТАНОВИЩЕ

От: доц.д-р Теодора Велева Ризова

Нов български университет, департамент „Администрация и управление“

Направление 3.9 Туризъм

Относно: дисертационен труд за присъждане на образователна и научна степен **„доктор“** в направление 3.9 Туризъм

Основание за представяне на становище: участие в състава на научното жури по защита на дисертационен труд съгласно Заповед № З-РК-302/07.08.2023г. на Ректора на НБУ- проф. Пламен Дойнов,д.н

Автор на дисертационен труд: **Аделина Савова Стоянова**

Тема на дисертационния труд: **„Изследване на екологичния туризъм с образователна цел в контекста на индустрията на изживяванията и туризма“**

1. Информация за дисертанта

Дисертантът се е обучавал по докторска програма към департамент „Администрация и управление“, секция „Туризъм“ на НБУ. Аделина Савова Стоянова е докторант на самостоятелна подготовка, отчислена с право на защита в докторска програма „Туризъм“, НБУ. Професионално направление 3.9 Туризъм, научна специалност „Туризъм“ за придобиване на образователна и научна степен „Доктор“.

1.Общи характеристики на представения дисертационен труд.

Представеният за рецензия дисертационен труд на докторант Аделина Стоянова, авторефератът и научните публикации, свързани с дисертационния труд са резултат от самостоятелно научно изследване.

Обема на дисертационния труд, разглеждан като основен текст и приложения е в размер на 211 страници.

Структурата на дисертационния труд е върху обоснована логика, последователност и връзка между третираните проблеми.

Състои се от увод(7стр.), изложение в три глави(139 стр), заключение(2 стр), списък на използваните литературни източници(10стр) и приложения (44стр). В основният текст са илюстрирани 36 фигури и 6 таблици.

Автореферата на дисертационния труд съдържа 53 страници, като в него са изложени пълно, но синтезирано основните елементи и изводи от дисертационния труд. Автореферата напълно съответства на съдържание на дисертационния труд и показва възможностите за обобщаване и изводи на дисертантът.

2. Съдържателни характеристики на дисертационния труд.

Актуалността на дисертационния труд се определя от два основни фактора: липсата на подобни изследвания в нашата научна литература и възможността за непосредствено приложение на получените резултати в практиката на нашата страна. В тази връзка може да се констатира, че темата на изследването е напълно актуална, тъй като предполага изследване на нова област, която съответства на най-модерните аспекти на туристическата дейност. Изследването е свързано с вид туризъм, който напълно може да бъде реализиран в нашата страна, а предвидените разработки могат да бъдат осъществени при наличните възможности на туристическия сектор.

Поставената в изследването основна цел, а именно: създаването на нова по своя характер туристическа платформа, насочена към екологичния туризъм, напълно се реализира чрез структурата на дисертационния труд.

Така, в първата глава са представени основните характеристики на екологичния туризъм, неговата непосредствена връзка с устойчивото развитие, както и същественото му значение за провеждането на повишаването на образователните възможности на екологичния туризъм.

Втората глава е посветена на един от изключително съществените проблеми на съвременният туризъм като цяло и на екологичния туризъм в частност. Това е проблема с индивидуализирането на субективното преживяване на туристите, породено от съответните впечатления, които те получават от възприемането на природните дадености и особеностите на организацията на туристическото пътуване. Всъщност, аспирантът поставя въпроса за индивидуализирания туристически продукт, от решаването на който, в значителна степен, зависи ефективността и конкурентноспособността на туристическите продукти.

Съществено значение и важен положителен аспект на дисертационния труд е това, че при търсенето на отговора на този въпрос, се прибегва не към „теоретизиране“, а данните се основават върху конкретно изследване, което отразява данните, конкретно за условията на нашата страна. Това изследване, също така намира своето място във втората глава на дисертационния труд. Положителен факт е и това, че се използва самостоятелна методика, която напълно би могла да се използва за провеждането на лонгитюдни изследвания, при определяне нагласите на потребителите, като на основата на флукуациите на предпочитанията на потребителите, да се създават дългосрочни, вариативни туристически продукти, задоволяващи значително по-голям брой потребители.

В третата глава на дисертацията е свързана с практическото приложение на получената информация в рамките на теоретичните анализи и емпиричното събиране на данни. В нея е анализирана възможността за създаването на информационна „рамка“ на екологичния туризъм, насочен към стимулиране на изживяванията на туристите и тяхната пълноценна информираност. Положителен елемент на дисертационния труд е това, че и тук не се „теоретизира“, а се представят конкретните възможности, които могат да бъдат приложени от българските предприятия от туристическият сектор.

Анализираните възможности на платформата за екологични пътувания Eco Wanderlust и тяхното приложение към реалните възможности на българският туризъм, дават чисто практичен аспект на дисертационния труд. Трябва да се отбележи и една съществена особеност, а именно, взаимната съгласуваност на теоретичните елементи, емпиричната информация и практическото приложение на възможностите за развитието на екологичният туризъм.

3. Оценка на получените научни и научно-приложни резултати.

Научните резултати от дисертационния труд, могат да бъдат описани по следния начин:

-успешно прилагане на интердисциплинарния подход при изследването на особеностите на конкретен вид туристическа дейност, а именно екологичния туризъм;

-системност на прилагане на изследването, като се следва пълноценно принципа: теория – емпирични данни – практическо приложение на получените резултати;

-адекватно и актуално представяне на научните и експерименталните резултати на основание на оригинална методика, която обвързва получените данни с поставените в дисертационния труд цел и задачи;

-възможност за допълнителни изследвания, които да засегнат предмета и обекта на изследването, като резултатите имат и чисто практически характер, което, дава възможност за формулиране на нови научни хипотези, на основата на практическото приложение.

4. Оценка на научните и научно-приложните приноси на дисертационния труд

Един от основните научни приноси на дисертационния труд е определянето на нова област на развитието на научните изследвания, която е формулирана на „границата” между областта на екологичния туризъм и различен тип образователни програми. Този принос може да се разглежда като един от съществените елементи за постигане на устойчиво развитие на обществото и може да бъде използван в различни научни и образователни програми.

Съществено значение има и експерименталната част, засягаща една от модерните перспективните области на изследванията и по-специално индустрията на изживяванията, която може да се разглежда като съществен елемент за постигане на висока степен на конкурентоспособност на туристическият сектор.

Трябва да се отбележи и същественият практико-приложен принос на дисертационния труд. Той се изразява в разработването на нов програмен продукт, при това на реално съществуваща база, който може да бъде приложен на практика от български туристически и образователни структури.

5. Оценка на публикациите по дисертацията

Докторант Аделина Стоянова има **8 научни публикации**, пряко свързани с тематиката на дисертационния труд, в т.ч 2 самостоятелни и 6 в съавторство, от тях 3 под печат. 7 публикации са на български език, а 1 е на английски език. Част от докладите са реализирани от участия в международни научни и научни-практически конференции и симпозиум, публикувани в редактирани колективни токове и списания, от които 3 реферирани в SEEOL.

Публикациите на докторант Аделина Стоянова са представителни и осигуряват достатъчно разпространение на резултатите от изследването сред академичната общност и заинтересованите среди от туристическия бизнес.

Научната продукция, посветена на третираната проблематика, превишава минималните национални изисквания за придобиване на ОНС „доктор“, съгласно чл.26 , ал.2 и 3 от ЗРАСРБ.

6.Оценка на автореферата

- Дава се оценка на коректността и степента на отразяване на съдържанието на дисертационния труд в автореферата.

Авторефератът е в обем от 53 страници. Той коректно кореспондира с дисертационния труд и достоверно представя в синтезиран вид изследваните проблеми.

7. Критични бележки, препоръки и въпроси.

На предварителното обсъждане на дисертационния труд бяха отправени някои бележки и препоръки, които докторантът е отразил добросъвестно. Това подобрява общото представяне на разработката, като самостоятелно изследване с безспорни научни и научни- приложни приноси.

Смятам, че докторантът притежава достатъчно възможности да разшири публикационната си дейност, както в областта на екологичния туризъм и икономиката на преживяванията, така и в други области.

Въпрос:

1. С кои бизнес организации в туристическата индустрия би могла да си партнира Eco Wanderlust в своята дейност и да бъде полезна за българския туризъм?

6.Заключително мнение.

На основата на анализа на дисертационния труд, давам положителна оценка на дисертационния труд на тема: **„Изследване на екологичния туризъм с образователна цел в контекста на индустрията на изживяванията и туризма“**. Цялостната ми оценка на труда е базирана на неговата актуалност, структура и съдържание и това ми дава основание да приема, че в него се съдържат предвидените в чл.6(3) на ЗРАСРБ и в чл.27(1) от ППЗРАСРБ научно-приложни резултати.

С направените обосновани научни изводи и препоръки той обогатява научните знания в областта на екологичния туризъм и индустрията на изживяванията.

Предлагам на уважаваните членове на научното жури да вземат решение „ЗА“ присъждане на образователна и научна степен „Доктор“ в област на висшето образование 3. Социални, стопански и правни науки“, професионално направление 3.9 Туризъм. на Аделина Савова Стоянова.

12.10.23г
Гр.София

доц.д-р Теодора Ризова: